

Zagreb, 11. rujna 2019.

Inicijativa mladih za ljudska prava Hrvatska, Documenta – centar za suočavanje s prošlošću
Obrazovna zviždaljka GOOD inicijative

MANIPULACIJA MLADIMA I ČINJENICAMA

Obilježavanje 26. obljetnice vojne akcije Medački džep proteklo je u tonu glorificiranja rata, opravdavanja ratnih zločina i manipulacije mladima koje se iskoristilo na tom događaju, umjesto da provedu prvi dan nove školske godine u školi gdje bi trebali učiti kritički promišljati i multiperspektivno sagledavati povijesne činjenice kako se ratno nasilje ne bi ponavljalo u budućnosti. Pozivamo tijela nadležna za brigu o mladima da osude i osiguraju neponavljanje ovakve prakse manipulacije i iskorištavanja mladih kako se ne bi iznova potvrđivalo da je nasilje i gaženje ljudskih prava škola za život u Hrvatskoj.

Nesudjelovanje učenika i učenica na nastavi prvi dan škole zbog odlaska na obilježavanje 26. obljetnice vojne akcije Medački džep na kojoj se glorificirala vojna operacija tijekom koje su na najokrutnije načine ubijeni i mučeni civili, predstavlja manipulaciju mladima i povijesnim činjenicama te ozbiljan društveni problem koji ne smije proći nezapaženo i bez osude.

Republika Hrvatska potpisnica je Konvencije o pravima djeteta kojom su se države obvezale da će obrazovanje djeteta usmjeriti prema promicanju poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda te pripremi djeteta za odgovoran život u slobodnoj zajednici u duhu razumijevanja, mira, snošljivosti, ravnopravnosti spolova i prijateljstva među svim narodima, etničkim, nacionalnim i vjerskim grupama. Također, Strategijom Vijeća Europe za prava djeteta 2016. - 2021. Istaknuta je potreba da se više ulaže u obrazovanje za toleranciju i međukulturni dijalog.

GOOD inicijativa poziva Pravobraniteljicu za djecu, Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku da ispituju zašto su učenici i učenice umjesto u školi bili na obilježavanju vojne akcije Medački džep te da **osude manipuliranje mladima**, pogotovo kad su izloženi dezinformacijama i propagandi od strane dužnosnika Vlade RH i Hrvatskog sabora.

Saborski zastupnik Stevo Culej na obilježavanju vojne akcije Medački džep govorio je o tome da *“rat piše druga pravila gdje se često pravila gube pod emocijom, stresom, pritiskom, i to se događalo, ali rat je završio, u slobodnoj smo Hrvatskoj”* zaboravljajući pritom na **međunarodno humanitarno pravo koje regulira postupanje prema civilima i ratnim zarobljenicima**. Na taj način **relativizira počinjene zločine utvrđene u pravomoćnoj presudi** Mirku Norcu, potpuno zanemaruje žrtve te širi neistine koje su za svaku osudu.

Ministar Medved je u svom govoru izbjegao reći istinu o onome što se dogodilo 1993. tijekom VRO Medački džep. U vojnoj operaciji koja provedena u razdoblju od 09. do 17. rujna 1993. godine u okolici Gospića u predjelu zvanom Medački džep, pripadnici Hrvatske vojske i Specijalne policije okrutno su zlostavljali, ubijali i masakrirali civile, palili kuće i gospodarske objekte zbog čega se preko stotinu obitelji iz Rajčevića, Krajnovića, Potkonjaka, Drljića, Strunića, Velikog Kraja, Donjeg Sela, Čitluka, Sitnika, Počitelja, Rogića i Divosela nije moglo vratiti i živjeti u svojim domovima.

Zbog zločina počinjenih u Medačkom džepu a na temelju optužnice preuzete od Haškog tribunala, pred Županijskim sudom u Zagrebu proveden je kazneni postupak protiv Rahima Ademija i Mirka Norca.

Optuženicima se, svakom po tri točke optužnice, stavilo na teret da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, i to radnjom nečinjenja, odnosno propuštanja. Rahim Ademi oslobođen je optužbi, a Mirko Norac proglašen je krivim za propuštanje poduzimanja nužnih radnji potrebnih kako bi se spriječilo da njemu podčinjeni pripadnici 9. gardijske brigade ubiju 4 civila i jednog zarobljenog srpskog vojnika, te je osuđen na zatvorsku kaznu. Tijekom dokaznog postupka utvrđeno je da su zapovjednici, neposredno podčinjeni Mirku Norcu, izdali zapovijed da se vojnicima da eksploziv kojim mogu minirati kuće te da se 40 leševa organizirano preveze, baci i zatrpa u septičku jamu kuće u predgrađu Gospića. Podsjećamo i da je u septičkoj jami pronađeno 11 tijela. Nakon DNA analize utvrđeno da su 6 tijela iz Medačkog džepa. Te činjenice nisu našle mjesto u optužnici. U mjesecima nakon operacije, tijekom 1993. godine, a u radnjama hrvatske strane i pripadnika UNPROFOR-a, jer se u vrijeme akcije „Džep '93“ prostor Medačkog džepa se nalazio u UNPA zoni, srpskoj je strani ukupno predano 76 tijela žrtava, od čega veći broj civila. Unatoč činjenici da je pravomoćnom presudom jasno utvrđena zona odgovornosti Specijalne policije, gdje je bilo najviše žrtava, do danas nije podignuta niti jedna optužnica, kako po zapovjednoj odgovornosti, a niti za pojedinačne počinitelje zločina.

GOOD inicijativa oštro osuđuje iskorištavanje mladih i očekuje reakciju nadležnih tijela kako bi se spriječile buduće manipulacije mladima i činjenicama te kako bi se društvo suočilo s prošlošću i okrenulo budućnosti temeljenoj na solidarnosti i poštivanju ljudskih prava.

Kontakt osobe za medije:

Nikola Puharić, Inicijativa mladih za ljudska prava Hrvatska

Kontakti: nikola.puharic@yihp.org; 099 691 2763.

Vesna Teršalič, Documenta - centar za suočavanje s prošlošću

Kontakti: vesna.terselic@documenta.hr; 091 457 2398.